

spiskem ‚O vyvolení Božím‘ [1562] a ukazoval jim k *prosté víře*, obrácené beze všetečných otázek k Božímu slovu a ke Kristovu pozvání: ‚Kdo chce přijíti za mnou, vezma kříž, pojď.‘ ‚Věř směle tomu, jenž nikdy nezklamal.‘

V letech 1564 až 1566 došlo i k prvním stykům mezi Bratřimi a *kalvinisty v Uhrách*. Uherskobrodský kněz B. Petr Píšek užil obchodních styků jednoho tamního měšťana s Debrecínem a začal korespondenci s debrecínským reformátorem Petrem Meliem. Nedošlo však k dorozumění. Melius nejenže nepochopil bratrské učení o večeri Páně, na něž hned přišla řeč, ale dal za pravdu pomluvám, které o Bratřích šířili protivníci a pod jejich dojmem odpověděl do Brodu takovým způsobem, že se ani Bratři nezdrželi ostrých slov. Teprve pozdější ještě bližší příklon Bratří ke kalvinismu a styky bratrské šlechtý s kalvínskými pány uherskými na počátku 17. století vedly ke sblížení, pro budoucnost tak důležitěmu.

Za stálých styků s evangelickými církvemi a směry v nejbližším sousedství a v živém vědomí sounáležitosti se světovým protestantismem *vrátili se Bratři* na schůzi Úzké rady v Přerově r. 1566 k *usnesení z r. 1546*, jímž prohlásili návrat ke spisům Lukášovým. Jak mnoho za těch dvacet let poznali, jak mnohému se přiučili na obojí stranu! Mnoho získali z dalšího styku s luterány i s kalvinisty, a přece si nově uvědomili hodnotu odkazu po otcích, i když se jím nedávali vázat k nesvobodě. Svou zkušenost, svůj živý poměr k pravdě tlumočené svědky ať domácími, ať zahraničními, i program pro budoucnost vyjádřili tehdy výrokiem zásadní důležitosti. ‚Ne tak domácích věcí velebíme, jako bychom bez nedostatku byli, nýbrž k nedospělostem se známe a napravovati hotovost máme i slibujeme; aniž též toho tupíme, co Pán Bůh jinde dobrého dělá a má; ale příčinu [t. j. příležitost] sobě dáváme k ohledování obojího známosti a vděčnému užívání domácího. A což by i tam dobrého nalezeno bylo, aby společným usudkem ohledáno i přijato bylo, a tak již mezi domácími Jednoty místo mělo a naše sloulo.‘ O jednotnost v posouzení a případném přijetí učení sesterských církví šlo Bratřím v neposlední řadě, pokračují-li hned v zápětí: ‚A to proto, abychom byli pravá

a řádná Jednota, ne jako kněží [podobojí], kteříž toho i onoho se chápají.‘ Po uvedeném již [222] poukaze k B. Lukášovi a jeho poměru k starším Bratřím i k učenosti scholastiků dokládá pak *usnesení* závěrem: ‚Nám nikoli nesluší starých otců našich zamítati. A ač po nich jako po B. Řehořovi potomní mnohé věci strany učení i služebných řádů k nápravě a k doplnění přivodili [a po nás též učiní potomci naši], však se jich neodčítali; a my tak podobně činiti máme.‘ Je to pozoruhodný projev praktické aplikace později jasně vyslovené zásady bohosloví reformovaného o církvi, která, byvši slovem Božím opravena, má jím být opravována neustále [ecclesia verbo Dei reformata et semper reformanda], nikoli však v překotném následování nových pohledů k Písmu, ale v pozorné souvislosti s pochopením, které bylo dáno věřícím otcům. [D 224.]

BLAHOSLAV mnoho jednal o věcech víry za Jednotu jako její písař a obhájce jejich zájmů vedle církví sesterských. Jistěže i to dávalo jeho výrazu určitý ráz. Ale nebyl v první řadě církevní diplomat. Šlo mu vážně o *obsah víry*. Dovedl zastávat bratrské stanovisko o svátostech i vůči novoutrakvistickému příteli Benešovi Optátovi z Telče. Odmítal české mikulášence i německé švenkfeldovce a novokřtěnce s jejich spiritualismem, ovšem i anti-trinitáře pro jejich učení o Kristu. S bakalářem Martinem Žateckým z Domažlic, jenž potupil bratrský kancionál jako bludný, se utkal [1564] v ostré polemice; odmítal jeho názor, že prý tělo Kristovo bylo nestvořené a neučiněné, a že Kristus je i tělem od počátku. Ale subtilní theologie nebyla jeho oborem. A ve smyslu české reformace vůbec se stále ptal po životních důsledcích evangelia, a pro čistotu učení nezapomínal na *čistotu života*, zůstávaje v tom s Bratřimi na linii M. Jana Husa, jemuž bludem nad jiné větším byl hřích. Systematicky se věroukou nezabýval; přenechával rád tento úkol o něco staršímu B. Červenkoví a přiznával, že ‚jakž sem mohl, tak mi se nechtělo, a jakž sem chtěl, nemohl sem.‘ Cítil patrně, že poslouží Jednotě lépe jinými pracemi, o nichž hned uslyšíme, a že by na tomto poli nevyhověl očekávání většiny Bratří, spíše ovšem podáním a rázem takové